

BARNBOKSLUT för år 2015

Simrishamns kommun har hösten 2014 antagit en *Handlingsplan att stärka barnets rättigheter i kommunen 2015-2018*, se www.simrishamn.se/barnombudsmannen. Enligt handlingsplanen skall barnbokslut genomföras årligen, där uppföljning och utvärdering av handlingsplanen ska beskrivas.

Handlingsplanen utgår från Riksdagens strategi från 2010 att stärka barnets rättigheter i Sverige, vilken innehåller nio principer. Nedan beskrivs under varje princip vad kommunens förvaltningar har genomfört under året samt en kort utvärdering.

Årets barnbokslut är i huvudsak en verksamhetsbeskrivning, som är ett underlag till nästa års barnbokslut. Syftet är då att kunna visa på vilket sätt barn och unga har fått det bättre eller sämre i kommunen samt vilken verksamhet och finansiering som behövs för nästkommande period, dvs för år 2017.

1. Beslut som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.

Under våren upprättades, enligt kommunstyrelsens beslut, en barnkonsekvensanalys i frågan integration av flyktingbarn av en politisk styrgrupp samt en förvaltningsgrupp under ledning av lokal barnombudsman. En handlingsplan upprättades i samma fråga under hösten. Se vidare www.simrishamn.se/barnombudsmannen.

Korsavadskolan har genomfört ett antal barnkonsekvensanalyser på individnivå och Österlengymnasiet har upprättat en barnkonsekvensanalys i frågan hur eleverna på bästa sätt kan få stöd för att lyckas nå utbildningens mål.

Ett kommungemensamt barnteam har utsetts. Barnrättsrepresentanterna i barnteamet ska stödja förvaltningarna och nämnderna i deras arbete att få ett bättre barnrättsperspektiv. Barnteamet kommer att träffas minst två gånger per år.

UTVÄRDERING

Personal och politiker har överlag fått en större kunskap om vad barnperspektiv/barnrättsperspektiv innebär samt vikten av upprättande av barnkonsekvensanalys vid beslut där utredning om vad som är barnets bästa krävs. Kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnder och förvaltningar behöver få fortsatt stöd av lokal barnombudsman och barnteamet i barnrättsfrågor, vid upprättande av styrdokument, hur barnchecklistan kan användas samt när barnkonsekvensanalyser bör upprättas.

2. Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.

Förvaltningarna har i enlighet med *handlingsplanen* arbetat med sitt förebyggande och förhindrande arbete att barn och unga utsätts för fysiskt och psykiskt våld. Socialtjänsten har genomfört två Blåvinge-barngrupper sammanlagt 11 barn. Blåvinge är ett stöd- och

utbildningsprogram för utsatta barn i åldrarna 7-12 år. Socialtjänstens öppna verksamhet för barnfamiljer "KAK-huset" har genomfört gruppverksamhet och enskilda samtalskontakter. Kultur- och fritidsförvaltningens mobila fritidsledare har fortsatt arbetat förebyggande och ungdomarnas besök på kommunens ungdomshus "Benká-dí" har utökats väsentligt.

Då säkerhetsläget i Sverige har varit skärpt, har kommunen och skolorna förstärkt sina krisplaner. Vidare har också en kommunövergripande plan påbörjats för att förebygga och förhindra extremistiska grupper.

En samverkansgrupp med representanter från socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har inlett ett samverkansarbete för att förbättra kommunens arbete med att förhindra och förebygga att barn utsätts för fysiskt och psykiskt våld. Vidare har en övergripande utbildning om integration planerats för barn- och utbildningsförvaltningens personal samt övrig relevant personal.

Kommunens sociala investeringsfond har bl.a. använts för att tillsätta resurser till extra socionom inom förskolan som skall arbeta förebyggande.

Lokal barnombudsman har under åren 2014-2015 utbildat all personal (undantag för vårdpersonal inom socialtjänsten) om anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen 14:1.

Vad gäller målet att stödja ekonomiskt utsatta barn, har kommunen särskilt arbetat med att försöka ge nyanlända barn och unga deras rättigheter genom upprättandet av en barnkonsekvensanalys samt handlingsplan i frågan. En flyktinggrupp med representanter från de olika förvaltningarna (undantag för samhällsbyggnadsförvaltningen) har månatligen träffats i syfte att samordna och förbättra sitt stöd till nyanlända barn och unga. Särskilda medel har tillsatts för att kunna tillgodose de nyanländas rättigheter.

Socialtjänstens integrationsenhet/Världens hus har under året (med undantag för sommaren) varje vecka haft aktiviteten "tjejgrupper" med nyanlända ungdomar med fokus på kultur, natur och historia. Två gånger i veckan har föräldrar/barn-grupper anordnats och en gång i veckan informationsmöten med föräldrar i asyl. I samarbete med studenter från Chalmers, föreningen React, har varje fredag under sommaren anordnats aktiviteter med nyanlända ungdomar.

Varje skola har upprättat och arbetat efter sina planer mot diskriminering och kränkande behandling i enlighet med skollagen och barn- och utbildningsnämnden har antagit en central handlingsplan för skolorna att följa när diskriminering och kränkningar har uppstått.

Naturskolan Österlen syftar till att öka eleverns fysiska och psykiska välbefinnande genom naturupplevelser och utomhuspedagogik. Under 2015 har 602 barn och unga besökt naturskolan.

UTVÄRDERING

Antalet anmälda kränkningar i skolorna har ökat, men detta behöver inte innebära att kränkningarna faktiskt har ökat, utan att dessa istället har blivit synliga för att åtgärdas.

Lokal barnombudsman har på uppdrag av barn- och utbildningsnämnden gjort en särskild utredning kring hur skolorna arbetat främjande och förebyggande av kränkningar och diskriminering. Sistnämnda utredning kommer årligen att genomföras, med syfte att stärka kvalitetsarbetet och det kollegiala lärandet inom detta område.

Kommunens arbete med upprättande av barnkonsekvensanalys och handlingsplan i frågan integration av flyktingbarn, har fått uppskattning på olika sätt i Sverige och finns på SKLs hemsida som ett gott exempel på hur man kan arbeta med denna fråga. Aktiviteter som genomförts av integrationsenheten/Världens hus har varit givande för deltagarna.

Utbildningsinsatsen kring anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen 14:1 uppskattades men det finns ett uttalat behov av att utbildningsinsatser kring denna fråga kontinuerligt erbjuds.

Barngrupperna "Blåvinge" uppskattas enligt utvärderingarna mycket av barnen.

Lokal barnombudsman har på olika sätt lyft fram behovet att förbättra det förebyggande arbetet, varför samverkansrådet har gett lokal barnombudsman uppdrag att tillsammans med kommunens barnteam kartlägga kommunens behov av fler förebyggande insatser.

3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.

Enligt det ungdomspolitiska arbetsprogrammet har man frågat ungdomar om deras åsikter i fem olika frågor kring psykisk hälsa. Dessa svar har beaktats bl.a. i samverkansrådet, där även ungdomar personligen har framfört sina åsikter, i den kommunövergripande barnkonsekvensanalysen gällande integration av flyktingbarn, se www.simrishamn.se/barnombudsmannen, samt i barnkonsekvensanalysen gällande Österlengymnasiet.

Tre andra dialogtillfällen mellan ungdomar och beslutsfattare har ordnats, med fokus på skolavslutningsfirandet, hur vi kan välkomna flyktingungdomar samt en ny allaktivitetsyta i Jonebergsparken.

Barn- och ungdomsgruppen inom socialtjänsten har utbildat sig särskilt i att lyssna in barn och ungas åsikter i frågor inom deras verksamhet. Barn och ungas åsikter införs alltid i deras barnavårdsutredningar.

Barn- och utbildningsförvaltningen (Buf) genomförde en egen attitydundersökning 2015 bland elever i åk 5 och 8. Generellt visade denna undersökning samma tendenser som SKL:s Öppna jämförelser. Eleverna i årskurs 5 är mer positiva än i årskurs 8, men sammanfattningsvis visar resultaten att eleverna trivs, känner sig trygga i skolan och upplever att de vuxna bryr sig om dem. De anger att de i hög grad vet vad de ska kunna för att nå målen och känner att de får hjälp och stöd om de behöver.

Varje skolområde har klass- och elevråd för att lyssna in elevernas åsikter. Eleverna är även delaktiga i upprättande av skolornas planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolområde Nord har deltagit i UNICEFs projekt Rättighetsbaserad skola (=RBS), där ett av målen särskilt varit att lyssna på eleverna. Elever från Piratenskolan som ingår i RBS, besökte under februari Kommunfullmäktige för att berätta om projektet.

Nova Academy gymnasium har ett särskilt elevparlament, där mer än hälften av eleverna ingår. Eleverna får då möjlighet att påverka alla beslut som tas inom skolan. Inför varje parlament genomför rektor en enkätundersökning kring frågor om trivsel, undervisning samt aktuella frågor som behöver belysas. På skolan har pedagogerna i huvudsak temaundervisning där fem till sex ämnen samplaneras tillsammans med eleverna och efter varje termin utvärderar eleverna undervisningen.

Även vid Naturskolan Österlen har elever getts möjlighet att påverka undervisningens innehåll.

En av barn- och utbildningsförvaltningens fokusområde är "betyg och bedömning", där elevernas åsikter och inflytande särskilt beaktas i den formativa bedömningen.

Lokal barnombudsman har upprättat två barnkonsekvensanalyser gällande nyanlända och elever på Österlengymnasiet, där barns och ungas åsikter har tillmätts betydelse i beslut och åtgärder.

Lokal barnombudsman har vid tre tillfällen haft utbildning i Barnombudsmannens metod "Unga direkt" som är en metod att lyssna på grupper av barn och unga.

Lokal barnombudsman har haft utbildning "i samtal med barn" för socialsekreterare som arbetar med barn och unga inom LSS (lagen (1993:387) om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade).

UTVÄRDERING

Kommunen har som mål att "barn och unga hörs och syns i Simrishamn". Samtliga förvaltningar har på olika sätt utvecklat sitt arbete för att ännu mer kunna lyssna in barn och unga i frågor som berör dem. Detta arbete kan dock ständigt utvecklas.

4. Barn ska få kunskap om sina rättigheter.

Lokal barnombudsman har under våren 2015 informerat varje årskurs 7 på Korsavadskolan om barnets rättigheter samt var de kan vända sig om de behöver stöd och hjälp. Vidare har hon deltagit i Borrby skolas "Barnkonventionens dag" och informerat alla klasser om barnkonventionen och diskrimineringsgrunderna. Under hösten 2015 har hon vid ett par tillfällen träffat elevparlamentet på gymnasiet Nova Academy och talat och lyssnat på eleverna om barnets rättigheter samt kring kränkningar och diskriminering.

Skolområde Nord har deltagit i UNICEFs projekt Rättighetsbaserad skola = RBS, där syftet är att allt arbete skall utgå från barnkonventionen.

Simrislundsskolan har kontinuerligt arbetat med barnkonventionen som ett främjande arbete på skolan. Skolans elevrådsrepresentanter har särskilt arbetat med barnkonventionen med sina klasser.

Kommunens ungdomssamordnare har haft utbildning gällande lokal demokrati för alla elever i årskurs 8.

När barn/unga får kontakt med socialtjänsten informeras de särskilt om sina rättigheter.

UTVÄRDERING

Eftersom det ingår i skolornas läroplan att eleverna skall ha kunskap med barnkonventionen, informerar de flesta lärare på något om denna. Samtliga kuratorer och socionomer ute på skolorna har kunskap om barnkonventionen och använder denna i sitt arbete. Stödet från lokal barnombudsman till skolorna och förskolorna att arbeta med barnkonventionen kan dock utvecklas. Information om barnets rättigheter måste ständigt pågå från alla förvaltningar.

Enligt utvärderingarna från skolorna i Nord som deltar i RBS, har kunskapen om barnkonventionen ökat väsentligt.

5. Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.

Elevhälsan och socialtjänsten har genomfört fyra grupper samt fem individuella i kursen Aktivt Föräldraskap (2-12 år) med sammanlagt 47 föräldrar. Tre BIFF - kurser (Barn I Föräldrars Fokus) har genomförts med sammanlagt 11 föräldrar.

Se även socialtjänstens öppna verksamhet i "KAK-huset" för barnfamiljer under punkt 3.

Familjerätten inom socialtjänsten har under hela året genomfört samarbetsamtal.

UTVÄRDERING

Vad avser kurserna i Aktivt Föräldraskap och BIFF, är de allra flesta föräldrarna mycket nöjda och upplever att de fått ett "lugn" i sin föräldraroll. De upplever att de har fått fler verktyg och att de har fått möjlighet att tillsammans med andra fått möjlighet att diskutera olika infallsvinklar kring föräldrarollen. De allra flesta uttrycker även tacksamhet att grunden i föräldrautbildningen bygger på relationer och inte kring "straff och belöningar".

6. Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.

All personal inom kommunen (med undantag från vårdpersonal inom socialtjänsten) har av lokal barnombudsman under 2014-2015 fått en halvdags grundutbildning i barnets rättigheter. De politiska nämnderna, kuratorer, rektorer, förskolechefer, CST (Elevhälsa) och särskolans personal har även fått vidareutbildning kring bl.a. upprättande av barnkonsekvensanalyser och metoder att lyssna på barn.

Barn- och ungdomsenheten på socialförvaltningen har genomgått utbildning i barns delaktighet i sitt utrednings- och behandlingsarbete.

Enheten för barn med särskilda behov enligt LSS har genomgått en halvdagsutbildning i "samtal med barn" av lokal barnombudsman.

Grundskolan genomgår under läsåret 2015/2016 utbildningsinsatser "Barn gör rätt om de kan", vilket är ett samverkansprojekt med SÖSK-kommunerna. Under 2015 har personal från barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen genomgått två halvdagarsföreläsningar med Carl Witting och Bo Helskov, samt en heldagsutbildning av Ross Greene kring hans pedagogik om CPS (Collaborative Proactive Solutions).

Niclas Björnén, elevhälsan, har utbildat personalen på Österlengymnasiet och särskolan i ALIS (aktivt ledarskap). ALIS är en manualbaserad utbildning i förhållningssätt och ledarskap om 18 timmar.

Emma Danielsson, skolpsykolog inom elevhälsan, har gett skolpersonal utbildning i "Kriser och trauma".

Personalen inom Barn- och ungdomsenheten och särskolans personal får kontinuerlig extern handledning i sina uppdrag.

7. Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan.

Representanter på ledningsnivå från socialtjänsten och Buf, som hanterar LSS har träffats två gånger tillsammans med arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

En gång i månaden har representant från Buf och personal inom socialtjänsten från Individ och familjeomsorgen (IFO) träffats för att planera och följa upp barn och unga som placeras i HVB-hem och i familjehem både i Simrishamn och i annan kommun.

Representanter från rektorsgruppen, från socialtjänstens ledningsgrupp och lokal barnombudsman har träffats ett flertal tillfällen för att planera för ett bättre samarbete.

”Spindelgruppen”, som är representanter från Korsavadskolan, Simrislundsskolan, Österlengymnasiet, Barn- och ungdomsenheten och socialtjänstens integrationsenhet, träffas två gånger per termin.

Det finns en samverkansgrupp bestående av polisen, BUP (Barn- och ungdomspsykiatri), vuxenpsykiatri och socialtjänsten, vilka träffas regelbundet. Skolan kopplas in vid misstanke om misshandel eller övergrepp.

En s.k. SOL-grupp, har träffat fem gånger under året. Det är en öppen grupp av personal från elevhälsan, socialtjänst, BUP, och kuratorer från skolan, med syfte att skapa möjlighet till information och samverkan.

Representanter från Barn- och ungdomsenheten på socialförvaltningen träffar kontinuerligt BVC och mödravården i syfte att stödja varandra utifrån deras olika uppdrag.

8. Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn.

Se under punkten 6.

9. Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

Enligt barn- och utbildningsförvaltningens statistik uppnådde 75 % av alla elever läsåret 2014/2015 kunskapskraven i alla ämnen i grundskolan, varav 85 % var flickor och 66 % pojkar. 87 % av eleverna var behöriga till ett yrkesprogram, varav 94 % flickor och 82 % pojkar. Genomsnittligt meritvärde var 221 poäng, varav 249 poäng för flickor och 200 poäng för pojkar. 65 % av eleverna på Österlengymnasiet fick gymnasieexamen.

Enligt socialförvaltningens statistik för år 2015 fick 117 familjer med barn försörjningsstöd, 18 barn var familjehemsplacerade och 32 barn fick insatser enligt LSS.

Enligt Rädda Barnens rapport 2015 om Barnfattigdom , levde år 2013, 11,7 % av kommunens barn i hushåll med låg inkomststandard och/eller försörjningsstöd.

Enligt Barnombudsmannens statistik Max 18 har år 2014, elva ungdomar mellan 15-17 år lagförts för brott.

Av kommunens totala resurser om 934 249 400 kr har kommunen fördelat sammanlagt 342 855 000 kr på resurser för barn och unga eller 36,7 % av kommunens totala resurser.

Summan 342 855 000kr har fördelats enligt följande.

- 319 602 000 kr till Barn- och utbildningsnämnden med undantag från nämnden, förvaltningskontoret och vuxenutbildningen,
- 19 020 000 kr till Socialnämnden avseende barn och unga inom IFO,
- 3 883 000 kr till Kultur- och fritidsnämnden avseende Ungdomens hus samt
- 350 000 kr till Kommunstyrelsen avseende Lokal barnombudsman.

UTVÄRDERING

Nästa år ska årets statistik vara underlag för att analysera om barn och unga under år 2016 har fått det bättre och på vilket sätt. Vidare bör också resultatet för 2016 visa vilken verksamhet och finansiering som behövs för 2017 för att stärka barnets rättigheter.

Vad avser skolornas åtgärdsprogram har det under året upprättas färre sådana på grund av ny lagstiftning, men dessa utvärderas kontinuerligt med bland annat barnens synpunkter.

Barnkonsekvensanalyserna om integration flyktingbarn och om Österlengymnasiet skall utvärderas under 2016.

Marie Lundin

Lokal barnombudsman fram till 2016-01-31